

Aan mevrouw dr. M. Junger
Universiteit van Utrecht
Postbus 80140
Kamer H249
3508 TC UTRECHT

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Den Haag
PG/OGZ 2.500.634			
Onderwerp		Bijlage(n)	Uw brief
Invent Groep		1	
Voor Vroegsignalering en Interventies			

Geachte mevrouw Junger,

Als Staatssecretaris van VWS en coördinerend bewindspersoon voor de Operatie Jong is het mijn streven de uitval van jeugdigen tegen te gaan door de keten in het jeugdbeleid te versterken. Naar mijn mening is daarvoor nodig een vroege en tijdige signalering van risico's, een goede registratie van risico's, zorgcoördinatie en duidelijkheid over verantwoordelijkheden in de keten rond de jeugd. Met deze brief wil ik u vragen een actieve bijdrage te leveren aan de realisatie hiervan.

Operatie Jong

Met de operatie Jong beoogt de Rijksoverheid de belemmeringen in het jeugdbeleid weg te nemen die het gevolg zijn van gebrekkige interdepartementale afstemming. Hiervoor is na brede consultatie van het veld de proeve van de jeugdagenda opgesteld. Een eerste uitwerking van de jeugdagenda is in het document "Sterk en resultaatgericht voor de jeugd" op 22 juni jl. aan de Tweede Kamer gestuurd.

Eén van de thema's op de jeugdagenda is vroege en tijdige signalering van risico's, de beoordeling daarvan en passende interventies. De trekker voor de invulling van dit thema ligt bij de directie Publieke Gezondheid van het ministerie van VWS. Dit omdat deze directie verantwoordelijk is voor het rijksbeleid rond de openbare- en jeugdgezondheidszorg (JGZ). Maar natuurlijk zijn alle sectoren die deel uitmaken van de keten rond de jeugd van belang. Te denken valt aan de vindplaatsen van jongeren in de sectoren zorg (JGZ, jeugdzorg, verloskundigen en kraamzorg, huisartsen, AMW, maatschappelijke opvang) welzijn (buurtwerk en sport) onderwijs (naast primair en voortgezet onderwijs ook voorschoolse voorzieningen, leerplicht) en justitie (politie, justitiële organen). Echter ook vindplaatsen rond ouders met problemen zoals de reclassering en het centrum voor alcohol en drugs zijn van belang.

Impuls uit wetenschap

Ik ben zeer geïnspireerd door het initiatief in Canada waar één wetenschapper, prof. R. Tremblay, met de beste wetenschappers uit verschillende vakgebieden kennis rond de jeugd

heeft gebundeld. Dit heeft een enorme impuls gegeven aan het onderzoek, de kennis, de agendasetting en de praktijk van vroegsignalering.

Daarom heeft mijn plv. directeur Publieke Gezondheid, Ronald Mooij deze zomer met u gesproken over vroegsignalering. Onderwerp van gesprek was de noodzaak om ook vanuit de wetenschappelijke wereld een impuls te geven aan de vroege en tijdige signalering van risico's, de beoordeling daarvan en passende interventies.

Een klein groepje, dat zich voornamelijk richt op praktijkgericht onderzoek, lijkt mij voor dit doel het meest geschikt. Vanwege uw specifieke expertise en autoriteit op het gebied (van de ontwikkeling) van de jeugd vraag ik u actief te worden in 'de Invent Groep voor Vroegsignalering en Interventies'. Deze Invent Groep bestaande uit Ferko Öry, Marianne Junger, Jo Hermanns en Guus Schrijvers zou de kern kunnen vormen van een bredere groep onderzoekers op dit terrein.

Met deze brief wil ik de afspraken die mondeling zijn gemaakt graag bevestigen en toelichten.

De rol van de Invent Groep is aanjagen, inspireren, verbinden en stappen zetten/bewerkstelligen/voortgang boeken.

Uitgangspunten

Uitgangspunt is dat u de publieke aandacht op het belang van de preventie en vroegtijdige interventie bij risico's vestigt.

Mijn overwegingen hierbij zijn dat signaleren gestructureerd dient te gebeuren. Hiervoor is een risicoprofiel nodig en een onderbouwd voorstel voor het moment waarop dit profiel wordt ingevuld/bijgewerkt. Wellicht is dit op de zogenaamde ijkmomenten gedurende de levensloop van het kind. Het risicoprofiel gaat uit van een holistisch beeld van het kind, dus het beperkt zich niet tot deelterreinen waarop een specifiek probleem zich kan voordoen. Signaleren op zichzelf is onvoldoende, dit dient te worden opgevolgd door de juiste actie: na grofmazige screening met een risicoprofiel, dient een diepere risicotaxatie en een daarop aansluitende risico-interventie te worden aangeboden. Daarom vraag ik u om nog vóór 13 december 2004 te komen met een 1^e versie van een risicoprofiel en een (voorlopige) lijst van effectieve interventies. Uitgangspunt is daarbij dat door vroegtijdig te signaleren het voldoende kan zijn om minimale, lichte interventies in te zetten dichtbij het kind en/of de ouder.

Na invoering van de Wet op de Jeugdzorg op 1 januari 2005 is de provincie niet langer verantwoordelijk voor de licht ambulante hulpverlening. Door VNG, IPO en Rijk is overeengekomen dat *licht pedagogische hulp* tot de vijf functies voor opvoed-, en opgroei- en gezinsondersteuning behoort op lokaal niveau. Naast deze functies betreft het de functies *informatie en advies, signalering, beoordelen en toeleiden en coördinatie van zorg*. Deze functies zijn dus op bestuurlijk niveau vastgesteld. De wijze waarop dit uitwerkt in de uitvoering op het lokaal niveau is nog niet rond.¹ Een knelpunt in de praktijk van vroegsignalering is de onduidelijke taak- en rolverdeling binnen de keten. Daarom vraag ik u

¹ Zie uitkomsten onderzoek Regioplan naar de stand van zaken t.a.v. de vijf functies op gemeentelijk niveau. Uit dit onderzoek blijkt dat gemeenten op een aantal onderdelen ondersteuning wensen. Binnen het Jong thema Gemeentelijke Taken wordt voorzien in het opzetten van een ondersteuningsstructuur voor de gemeenten. Dit ondersteuningstraject wordt in samenhang met andere ondersteuningstrajecten opgepakt.

vóór 9 december 2004, gebaseerd op uw kennis en ervaring met de praktijk, uitspraken te doen over de gewenste heldere verantwoordelijkheidsverdeling. Daarbij vraag ik u aan te geven wie de meest geschikte partijen zijn voor de regie, het invullen van het risicoprofiel, de registratie van de uitkomsten en het coördineren en/of toepassen van interventies. Ik zie dat de Jeugdgezondheidszorg vanaf prenatale tot schoolgaande leeftijd een belangrijke functie vervult, graag wil ik dat u onderzoekt wie de aangewezen partij is in de opvolgende leeftijdscategorieën. Betrek daarbij ook de plannen van het Jong thema Zorgstructuren in en rond de school, het thema Gemeentelijk Taken en het thema Indicatiestelling.

Een andere ontwikkeling waar ik u graag op wijs is de informatisering van de jeugdgezondheidszorg. Op dit moment wordt o.i.v. NICTIZ² gewerkt aan het op orde krijgen van de elektronische versie van het integraal dossier JGZ. In de volgende fase wordt uitgewerkt hoe een 'risicodossier' als module aan het JGZ dossier kan worden 'gehangen'. Ik wil dat u naar aanleiding van het voorgaande uitspraken doet over hoe deze module vorm moet krijgen en welke partijen te autoriseren voor toegang.

Concrete verwachtingen

Concreet verwacht ik van de Invent Groep het volgende:

1. Uitdragen van het belang van vroege opsporing en interventies

- zowel vanuit de eigen expertise, autoriteit en netwerk. Via persoonlijke contacten, artikelen in wetenschappelijke en journalistieke media, actieve deelname aan congressen etc.
- door dit belang te onderbouwen met (bestaande) wetenschappelijk kennis.
- door het laten (laten) doorrekenen van economische kosten en opbrengsten van (het nalaten van) vroegtijdige opsporing en interventies. (eventueel door het RIVM, of professor van de Gaag, UvA)
- in samenwerking met verschillende sectoren, waar nodig sectoren bewust maken van hun verantwoordelijkheid bij en het belang van het signaleren van risico's.
- via presentatie voor bestuurders van uw voorstel voor verantwoordelijkheidsverdeling rond uitvoering en regie van vroegsignalering op het congres van VNG, LVT en GGD-Nederland op 9 december 2004.
- via presentatie voor professionals uit verschillende sectoren van het risicoprofiel en lijst van interventies op het congres van het Platform JGZ op 13 december 2004.

2. Uitkiezen en uitdragen van een risicoprofiel

Voorwaarden voor het profiel zijn:

- het risicoprofiel is evidence based.
- het kan worden gebruikt voor grofmazige screening binnen de Jeugdgezondheidszorg.
- begrippen als risicokind, risicogezin e.d. worden gedefinieerd voor de JGZ én andere sectoren.
- het risicoprofiel is 'bovensectoraal'
- gesignaleerde risico-aspecten zijn herkenbaar en bruikbaar voor alle partijen in de keten rondom de jeugd
- het risicoprofiel bevordert de overdraagbaarheid van gegevens en zorgen tussen en binnen sectoren.

² Nationaal ICT Instituut in de Zorg

Blad

4

Kenmerk

PG/OGZ 2.500.634

- het profiel wordt bij de professionals getoetst in enkele regionale bijeenkomsten. Dit kan eventueel worden uitbesteed aan het NIZW³.
- plan voor (verdere) validatie van het risicoprofiel.

3. Uitkiezen en uitdragen van een lijst evidence based interventies

- bevorderen van gebruik van evidence based interventies in vervolg op risicotaxatie.
- duidelijkheid over de samenhang tussen signaleren en welke 'evidence based' interventies kunnen worden toegepast.
- maak gebruik van de experimenten die er zijn.

Aansluiten bij (bestaande) initiatieven

U zoekt aansluiting bij andere relevante partners zoals onderzoekers, onderwijs en jeugdzorg. Bij het uitwerken van bovenstaande thema's maakt u gebruik van andere initiatieven op het terrein van vroegsignalering of van mensen die dit overwegen. Ook voor de implementatie is het van belang dat u gebruik maakt van lopende initiatieven en mogelijkheden. Zo gebruikt u de proefprojecten om het risicoprofiel in de praktijk te toetsen en te implementeren. In de bijlage vindt u een eerste inventarisatie van initiatieven en projecten.

Van u verwacht ik dat u de samenhang en afstemming bevordert. En dat u regelmatig uw bevindingen terugkoppelt, eventueel in de vorm van voorstellen, aan het veld en aan de departementen.

Er is ruimte om uw ondersteunende rol in dit proces te financieren. Gaarne zie ik daarvoor zo snel mogelijk uw voorstel voor planning en financiering tegemoet.

Maak voor overige financiering vooral gebruik van de gelden die beschikbaar zijn, zoals de extra middelen voor de uitbreiding en verbetering van de opvoedingsondersteuning die in de G4 worden ingezet voor het daadwerkelijk bereik van kinderen/jongeren en het bieden van licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg.

Ik stel voor om bij deze opdracht in fasen te werken. De eerste fase loopt tot en met december 2004 en wordt afgesloten met een eerste rapportage. De tweede fase loopt tot en met september 2005 en wordt afgesloten met een definitieve rapportage.

³ Carolien Konijn is projectleider onderzoek instrumenten vroegsignalering bij het NIZW. Dit in het kader van het proefproject vroegsignalering en aansluiting Jeugdzorg in Drenthe

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Blad

5

Kenmerk

PG/OGZ 2.500.634

Al met al een ambitieuze opdracht. Het verheugt mij zeer dat u de bereidheid heeft uitgesproken om een extra impuls te geven aan de vroegsignalering, beoordeling en interventie in Nederland.

Hoogachtend,

de Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. Clémence Ross-van Dorp